

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 169. — ŠTEV. 169.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, SATURDAY, JULY 20, 1923. — SOBOTA, 20. JULIJA 1923.

TELEFON: CHELSEA 3878
VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

RUSIJA BAJE NE NAMERAVA NAPOVEDATI VOJNE

V HARBINU JE KITAJSKI GOVERNER PROKLAMIRAL VOJNO IN OBSEDNO STANJE

Rusi se bodo strogo držali določb Kelloggovega pakta, toda če jih bodo Kitajci izzivali in jim skušali škodovati, bodo šli do skrajnosti. — Prva poročila o spopadih.

TOKIO, Japonsko, 19. julija. — Vojaški gubernator Čang Činghui je proklamiral v Harbinu vojno stanje.

V proklamaciji je rečeno, da bo usmrčena vsaka oseba, ki bo širila vznemirljive vesti.

Cenzori ne dovolijo časopisju, da bi objavilo najmanjšo novico, tikajočo se vojaških zadev.

Promet popolnoma počiva. Kitajsko vojaštvo patrolira po ulicah.

V japonskem generalnem konzulatu se zbirajo Rusi ter prosijo za potne liste.

MOSKVA, Rusija, 19. julija. — Podpredsednik sveta komisarjev, Jan Rutzutak, je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu, da sovjetska Rusija nima namena napovedati Kitajski vojne.

Rusija je podpisala Kelloggovo pogodbo ter se bo držala njenih določb, ne glede, da je izgubila z zaplenbo kitajske vzhodne železnice deset milijonov dolarjev.

— Mi nečemo poslati v kitajsko ozemlje niti enega vojaka, — je izjavil. Samo posebi je pa umevno, da ščitimo naše meje, ker smo dobili poročila, da stvarjajo caristični belogardisti čete, v namenu, da nas napadejo. Toda dokler nas Kitajski ne napade, ne bomo uvedli nobene vojaške akcije.

OSAKA, Julija. — Harbinski dopisnik "Osaka Asahi" je danes brzojavil, da so stopili Rusi v ofenzivo ter zasedli obmejne mesti Pogroničnaja in Mančulin.

WASHNIGTON, D. C., 19. julija. — Državni tajnik Stimson je opozoril sovjetsko in nankinško vlado na dejstvo, da sta podpisali Kelloggovo pogodbo. Nato se je dolgo časa posvetoval z japonskim angleškim in francoskim poslanikom glede situacije, ki je nastala vsled konfiskacije kitajske vzhodne železnice.

PRENOS MISLI POTOM RADIA

Prvi poskusi so se baje obnesli. — 55 odstotkov poslušalcev je razumelo eno izmed treh poslanic.

Prenašanje misli s pomočjo radijske ni nikakoli bajka, če smemo verjeti National Broadcasting Company, ki je objavila uspehe poskusov, ki so bili vpriporjeni pred enim tednom.

Petindeset odstotkov poslušalcev je razumelo vsaj eno izmed treh misli, kateri je razposlal radio telepat Dunninger.

Dunninger je prepričan, da otvorjajo ti eksperimenti pot k nadaljnjemu razvoju prenašanja misli.

Izvanredno znatno je, — je rekel, — da smo s pomočjo radija dosegli ta novi rekord. Nihče ne ve natančno, kako dosežejo radijski valovi poslušalca. Mogoče tiči v radijskih valovih pojasnilo, na kak način se prenaša misli. Tozadevne poskuse bodo nadaljevali.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

MRS. COOLIDGE BO KRSTILA NOVO LADJO

WASHINGTON, D. C., 19. julija. Mornariški tajnik Adams je objavil, da je Mrs. Calvin Coolidge, žena prejšnjega predsednika, sprejela povabilo, da krsti deset tisoč ton težko križarko "Northampton", ki bo splovljena dne 7. septembra v Quincy, Mass.

Križarka je imenovana po domačem mestu Mr. in Mrs. Coolidge ter je bila zgrajena od Bethlehem Shipbuilding korporacije. To bo peta desetisoč tonskih križark v programu osmih, ki so bile avtorizirane leta 1924.

ANGLEZI SE BOJE TROCKEGA

LONDON, Anglija, 19. julija. — J. R. Clynes, tajnik za notranje zadeve, je rekel poročevalcem, da ni angleška vlada dovolila Leonu Trockemu, izgnanemu boljševiškega glavarju, bivanja v Angliji, ker se boji, da bi gotovi ljudje z zlobnimi nameni izkoristili njegovo navzočnost v svoje lastne osebne svrhe.

Trocki bi brez dvoma povzročal vladi velike zadrege. Vlada bi namreč ne mogla izsiliti njegovega odpotovanja.

POSLEDICE PROHIBICIJE

Suhaške postave so izpričale policijo ter vsepovsod povečale število zločinov. — Nazori uglednega Čikažana.

Albert R. Bruner, član Chicago Civic Safety Commission, je rekel, da je prohibicija kriva sporov med ameriški gangsterji.

Bruner je organiziral v Chicagu več kot sto vodilnih trgovcev, ki so pospešili izvolitev sodnika Johna Swansona za državni pravdnika. Sodnik Swanson je obljubil, da bo očistil Chicago. Kmalu nato se se preselili iz Chicaga Al Capone in vsi drugi znani gangsterji.

Bruner se mudi sedaj v New Yorku ter je rekel nekemu častnikar skem poročevalcu:

— Dve tretjini gangsterskih umorov in ropov v Ameriki je mogoče danes zaslediti direktno do politike, odtaj pa do prohibicijske postave, ki je neizvedljiva. Gangsterji imajo na razpolago neomejene finančne ovire, s katerimi izvajajo svoje kriminalno delo. Z denarjem se zavarujejo proti oblastim in pravici. Vsled tega je korumpirana vsa občinska uprava in razvil se je čeden običaj, da se zavratno umori vsako neljubo osebo.

VELIKA EKSPLOZIJA V INDIANI

HAMOND, Ind., 18. julija. — V Goldie departmentu storu je nastala danes velika eksplozija. Poslopje je bilo skoro popolnoma uničeno, in škodo cenijo na tri tisoč dolarjev.

Policija domneva, da je nekdo položil bombo iz osvete.

VELIK VIHAR V NEMČIJI

BERLIN, Nemčija, 19. julija. — V bližini Wiesbaden se je pojavil velik vihar. Več ur je deževalo in vihar je tako strašno divjal, da so vaščani bežali v cerkve ter pričeli moliti.

Histerične ženske so prizigale kadilo in molile. Več oseb je bilo usmrčenih. Povzročena škoda je ogromna.

DRUŽINA ŽRTEV PRISELJENISKE POSTAVE

Priseljeniske postave dveh narodov so ločile družine angleškega podanika. — Oče ne sme v Združene države, mati in otroci v Kanado ne.

MONTREAL, Kanada, 19. julija. Priseljeniske odredbe so zopet ločile družino. Oče je v Montrealu, njegova žena in trije otroci pa v Rouses Point, N. Y.

John Da Silva Lopez je angleški podanik ter ne more priti v Združene države da se pridruži svoji ženi in otrokom, dočim slednji ne morejo v Kanado, ker so jih bile angleške oblasti deportirale.

Lopez je prišel v Montreal pred več meseci ter dobil delo, svojo družino je pa pustil v Ameriki. Ko je poslal po njo, so ji oblasti zanižale vstop. Sam tudi ne more več v Združene države, ker bi bil deportiran.

DENAR ZAGONETNO IZGINIL

OYSTER BAY, L. I., 19. julija. — Pred dvema tednoma je padel s svoje jahte v morje William Ferris, milijonar iz Newarka ter utonil. Pri sebi je imel dva tisoč dolarjev v gotovini in obveznic v vrednosti več tisoč dolarjev.

Ko so včeraj potegnili njegovo truplo iz morja, niso našli pri njem niti denarja niti listin.

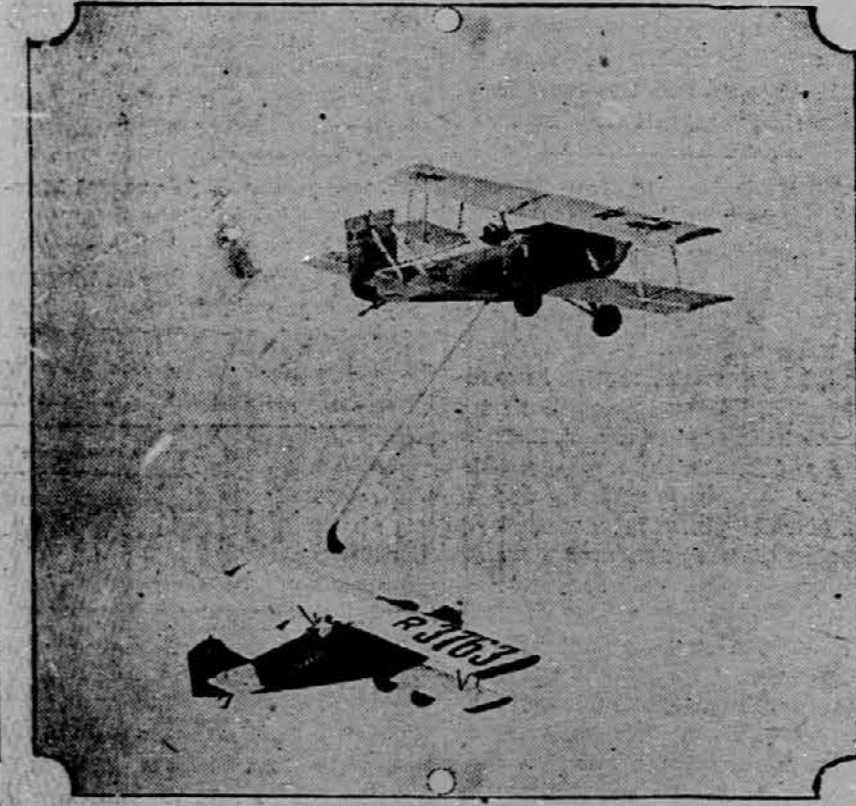
ZAPLENJENA JAHTA

ATLANTIC CITY, N. J., 19. julija. — Zvezni agentje in obrežni stražniki so zaplenili v tujakšnji bližini na jahti "Malbo" zalogo šampanjca in druge alkoholne pijače v vrednosti nekoliko stotisoč dolarjev.

Jahta "Malbo" je prihajala iz Halifaxa. Devet mož, na krovu so aretirali ter jih poslali pred zveznega komisarja, ki jih je zaslišal.

Carinski uradniki so izjavili, da je bilo na krovu več kot tisoč steklenic šampanjca.

PRESKRBA S KURIVOM V ZRAKU

Na sliki (spodaj) vidite acroplan Californčanov L. W. Mendella in R. B. Reinhardta ki sta bila deset dni neprestno v zraku ter s tem prekosila vse dosedanje tozadevne rekorde. Zgoraj je acroplan, ki jima je dobavljaj po posebni cevi kurivo.

POINCARE ŠE VEDNO SLABOTEN

Ministrski predsednik je obiskal predsednika francoske republike, a se še ne more udeležiti debate glede dolga.

PARIZ, Francija, 19. julija. — Ministrski predsednik Raymond Poincare se je danes zamogel posvetovati s predsednikom Doumergue v Elizejski palači, a radi zadnje bolezni so mu zdravniki odsvetovali, da bi se udeležil sedanjega debate glede dolga v poslanski zbornici.

Poincare je pojasnil predsedniku ves položaj glede ratifikacije ter razpravljal z njim glede možnega kompromisa z opozicijo.

Kompromis naj bi zadovoljil tako opozicijo kot Združene države in Anglijo, ki sta Franciji posodili velike vsote.

SAMOMOR V CELICI

V celici policijskega glavnega stana v New Yorku se je obesil večeraj krojač Harry Sirop, ki je bil aretiran, ker je nadlegoval nekega moškega v vozu podcestne železnice.

Kaj je bilo vzrok samomora, ni znano.

ZENSKJE VLADAJO V BUTLEGANJU V ARKANSASU

TEXARKANA, Ark., 19. julija. — Pomožni prohibicijski ravnatelj za zapadni okraj države je objavil danes, da je bila napovedana vojna ženskim butlegarjem. Ta izjava je prišla, kotem ko je bilo štirinajst žensk aretiranih v pogonih tekom prvega dne kampanje. Bile so privedene pred zvezno sodišče ter izpuščene proti jamščini.

SALONI V VERA CRUZU STRAJKAJO

MEXICO CITY, Mehika, 19. julija. Poskus, da se osuši državo Vera Cruz potom podvojitve davkov na naprave, ki prodajajo alkoholne pijače, je dovedel do zelo resnega položaja. Guverner Alberto Tejeda in komitej lastnikov salonov sta prišla semkaj, da predložita obe strani slučaju predsedniku Portes Gilu.

Saloni in grocerije so bile zaprte po vsej državi, v protest proti novemu davku. Par salonov, ki so ostali odprti, so bojkotirale velike dobavne tvrdke in prodajalne za led.

ANGLIJA BO ZVIŠALA ŠOLSKO-OBEVNO STAROST

LONDON, Anglija, 19. julija. — Vlada je objavila včeraj v poslanski zbornici, da bo dvignila šolsko-obvezno starost od štirinajstih na petnajst let.

Lord Perry, prejšnji predsednik vzgojnega sveta, je izračunal, da bi se s tam dodalo nadaljnjih 600.000 učencev ter povečalo stroške za nekako \$100.000.000 na leto, katere bi morala plačevati država.

NESREČA V PARISKI PODCESTNI ŽELEZNICI

PARIZ, Francija, 19. julija. — Včeraj zvečer je bilo poškodovanih petindvajset oseb, ko je skočil s tira vlak podcestne železnice.

DR. ECKENER O POLETU

"Graf Zeppelin" ne bo vprizoril potovanja v Ameriko, ampak se bo prej podal na pot okrog sveta.

Dr. Hugo Eckener, poveljnik zračne križarke "Graf Zeppelin" ne bo vprizoril posebnega poleta v Ameriko, pač pa polet okrog sveta.

Tozadevno izjavo je podal zastopniku "Deutsche Zeitung".

Dr. Eckener sicer ni direktno odpovedal poleta v Ameriko, pač pa je rekel, da je ta polet skrajno neverjeten. Na polet okrog sveta se bo podal "Graf Zeppelin" dne 15. avgusta.

Iz Friedrichshafena poročajo, da so uspešno preizkusili nove motorje. Motorji bodo takoj vdelani in prvi poizkusni poleti se bodo zavrsili že 25. julija.

OTROK UTONIL KO JE MATI OMEDELELA

Mrs. William Stephenson iz Mount Tabor, N. J., je na tragičen način izgubila svojega štiri tedne starega sinčka. Njena služabnica je odšla s tri leta staro hčerko na izprehod. Mrs. Stephenson je mislila, da medtem lahko okopije svojega otroka. Pripravila je vodo ter položila otroka vanjo, ko se je onesvestila. Ko se je po par minutah zavedla, je našla svojega sinčka mrtvega v vodi. Poklicala je takoj zdravnika, a vsi njegovi poskusi, da ga zopet oživi, so bili brezuspešni.

BERGERJEVO ZDRAVSTVENO STANJE

MILWAUKEE, Wis., 28. julija. — Bivši kongresnik Victor Berger, katerega je kara cestne železnice nevarno poškodovala, bo najbrž okreval.

69 let stari socialistični politiki je preživel dobro noč. Zdravniki se boje, da bi ne nastopila pljučnica, ki se kaj rada loti takih bolnikov.

UPANJA CARJEVIH PRISTAŠEV

Ruski veliki knez, ki živi v Parizu, je izjavil, da bo vojna med Kitajsko in sovjetsko Rusijo zavedno končala boljševizem.

PARIZ, Francija, 19. julija. Upanja pristašev blvskega carja so znova oživila. Zatržno so prepričani da bodo Romanovič zasedli ruski carski prestol, kajti vojna med Sovjetsko Unijo in kitajsko republiko bo končala boljševizem.

Veliki knez Aleksander, stric pretendentu za ruski prestol, velikega kneza Cirila, je pozitivno izjavil, da bo vojna med sovjeti in Kitajsko enkrat zavešlej napravila konec boljševizmu.

V slučaju vojne se bodo ruski priseljenci pridružili nasprotnikom boljševizma ter ga skušali pregnati iz dežele.

Veliki knez je izjavil:

— Splošna mobilizacija nam bo potisnila v roke orožje, s katerim se bomo borili proti sovjetom. Seveda v slučaju kitajske zmage, bi ne nastala v Rusiji kar čez noč monarhija. Mi bi morali najbrž ustanoviti nekako dobrohotno diktaturo. Vvsakem slučaju pa bi pomenjala zmaga konec boljševizma in konec sedanjega terorističnega režima.

Po vsej Sibiriji vlada močno protiboljševiško razpoloženje. To je lahko umljivo, ker je Sibirija tako oddaljena od Moskve, v Sibiriji je tudi močno protiboljševiško razpoloženje kajti sedanjí voditelji so skoro izključno le Židje.

Beli Rusi bi prav gotovo pozdravili spremembo v režimu ker bi se na ta način lahko oprostili komunistov. Radi bi se iznebili režima, ki jih je ropal in teroriziral.

12-LETNA BO SKUŠALA PREPLAVATI PRELIV

LONDON, Anglija, 18. julija. — 12-letna Joan Brunton bo skušala preplavati angleški kanal na svoj dvanajsti rojstni dan. V Doveru se vežba že izza spomladí.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 9.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 18.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	800	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsezam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih tirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI BO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK
63 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenjši nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

OBTOŽENI UMORA

Dne 29. julija se bo pričel v Gastoniji proces proti nekaterim uradnikom in članom National Textile Workers Union.

Ti možje in ženske — med katerimi je tudi dosti v Gastoniji prebivajočih štrajkarjev — so obtoženi umora policijskega načelnika Aderholta.

Obtožna oblast bo s pomočjo velekapitala napela vse kriplje, da bodo že vsaj nekateri obtoženci spoznani krivim umora po prvem redu.

Za umor po prvem redu je v državi North Carolina določena izključeno le smrtna kazen.

Vsled tega je važno, da javnost že zdaj izve, s kakšnimi elementi so imeli štrajkarji opravka v svojem boju proti podjetnikom.

Policijski načelnik Aderholt je bil usmrčen tekom napada, ki je bil vpriporjen na stavkarsko taborišče.

Iz kompanijskih hiš izgnani štrajkarji so si postavili šatore ter čakali nadaljnih razvojev.

Policiji in fabrikantom seveda ni prišlo, da zamorejo štrajkarji, ki se bore za boljše življenske pogoje, izhajati brez kompanijskih stanovanj. Uverjeni so bili, da se bodo brezpogojno vrnili na delo, kakor hitro jim bodo vzeli streho. Ustvarjenje šatorišča je pa uničilo te njihove domneve.

Začeli so jih izživati ter sramotiti moške, ženske in otroke, češ, da žive v taborišču "pasje življenje".

Nekega dne se je pa završil napad na taborišče, in napad je vodil policijski načelnik Aderholt, ki je bil usmrčen.

Vsled pričevanja policistov Toma Gilberta in Arthura Roacha so zaprli dosti štrajkarjev, ki se bodo morali sedaj zagovarjati zastran umora.

Oglasilo se je pa več prič, ki so pripravljene s prisego potrditi, da sta bila omenjena dva stražnika malo pred napadom pijana.

V taborišče sta prišla zatem, ko sta streljala na mirna prebivalca Gastonije, Pedra Meltona in J. C. Hensleya.

Oba sta izjavila pred sodiščem, da sta ju pijana policista najprej ozmerjala, nato osuvala, slednjič pa celo streljala za njima, dasi nista imela za to najmanjšega povoda.

Melton in Hensley sta vložila tožbo zastran napada, toda sodnik, ki bo slučajno vodil tudi proces proti obtožencem, je tožbo zavrnul.

Šele pred nekim drugim sodnikom se jima je posrečilo uradno protokolariti, da sta bila omenjena policista tekom napada na štrajkarsko taborišče, pijana.

S tem sta že pred pričetkom procesa padli dve glavni opori obtožbe.

Dobilo se bo pa seveda dosti drugih prič, ki bodo pričale proti štrajkarjem.

Kajti podjetniki imajo denar, in nekateri imajo za denar tudi poštenost na prodaj.

DR. PAVELIČ

Nekateri ljudje imajo o patriotizmu čude pojme. Dr. Pavelič je pokazal svoj hrvatski patriotizem s tem, da je šel Macedoncem pozivat h orožju.

— Macedonci in Hrvatje naj stvorijo skupno fronto proti Srbom, — jim je rekel.

Za to hujskarijo ga je srbska vlada obsodila na smrt. Stvar pa ni bila huda kot se vidi na prvi pogled.

Zachkrat se ni nikake zveze med Hrvati in Macedonci, ki bi ogrožala Jugoslavijo, dr. Pavelič je pa na Dunaju, kjer živi z denarjem hrvatskih patriotov ter čaka, kdaj se bo v domovini toliko prevedrilo, da mu bo navzlic smrtni obsodbi mogoč varen povratek.

GOSTIJA KRALJA FUADA V MEDNARODNI KONGRES VOJAŠKIH ZDRAVNIKOV

Te dni se je vršila v Pragi zanimiva gostija, katero je priredil egiptski kralj Fuad v palači egiptskega poslanstva. Že teden dni pred gostijo je bil glavni aranžer v stalni telefonski zvezi s Parizom, Berlinom, Frankfurtom, Hamburgom, Odoso in drugimi evropskimi mesti, od koder so bile naročene najfinije delikatese.

To je bila res kraljeva pojedina. Glavni kuhar egiptskega kralja Mahmud Bassint je pravi umetnik, resničen kralj kuharjev. Dodeljenih mu je sedem kuharjev in vsak zase je zopet pravi umetnik svoje stroke. Vsak kuhar zna napraviti kako delikateso, toda vsi morajo delati pod osebnim nadzorom šefa kraljevske kuhinje.

Glavni kuhar ve dobro da vpliva na mnoga jedila škodljivo slabo vreme, pretirano odpiranje in zapiranje oken, prehud ali preslab ogenj, hermetično zapiranje posod, praženje na raznju a la nature itd.

V Pragi je bil prirejen kraljevski banket za 54 gostov, ki niso mogli prebrati raritet egiptске kraljevske kuhinje. Za aranžma mize je goste prijetno presenetil. Najfinije južno sadje je stalo na mizi v kristalnih posodah, okrašenih z zelenjem in najkrajšimi rožami. Sadej in rože so poslali v Prago iz Italije in iz Pariza z letali. Gostom so stregli kraljevi lakajji v pestrih, z zlatom in z odlikovanji okrašenih uniformah. Vsaka najmanjša želja gostov je bila takoj izpolnjena in sicer v največji tišini tako da se je komaj slišalo, da lakajji hodijo po dvorani. Za gostijo so kupili poleg delikates 75 kokoši in piščancev posebne rase, 20 gosli, 20 rac, 20 puranov, 10 komadov velike obistne pečenke po 12 kg, 10 roastbeafov, 50 kg telečjega fricandeaua, 30 kg sekanega telečjega mesa, 30 kg najfinije sekanega govedine, 1000 jaje, 1 cent masla, 400 citron, 2 kg astrahanskega kaviarja, 150 artičok, cele kose zelenjave itd. Piščance so naročili iz Švice, artičoke iz Turčije itd.

Egiptski kralj ima najraje risolo d'oriental to je nadeta gos, pečena na madejri in garnirana z različnimi delikatesami. Raca je bila garnirana v obliki kraljevske krošnje. Banket se je pričel točno ob 8. in končal točno ob 9. Čez 10 minut je bila dvorana že izpraznjena in pripravljena za koncert. Po koncertu so gostom postregli z mizami jedila. Da je bila miza preobložena z najfinjšimi vini, likerji in drugo pijačo, je samo ob sebi razumljivo.

Ustanovitev nove velike židovske države

MOSKVA, Rusija, 19. julija. — Veliko zanimanje za Daljni iztok, katero je pokazala sovjetska vlada, je prišlo na dan danes, ko so bili objavljeni načrti za ustvarjenje velike, neodvisne židovske države v Biro Badjad okraju, ob reki Amur.

Ta država bo znana kot židovska svetjsko-socialistična država ter bo imela svoj lastni jezik, postave in carine. Uveljavljena bo z ekonomsko pomočjo moskovske vlade.

Več tisoč židovskih farmerjev se je že naselilo v tem okraju, da kolonizirajo ozemlje, ki je tako veliko kot Francija ter ima približen obseg države Texasa. Nova naselbina vsebuje številne poljedelske, rudarske in manufakturne možnosti ter leži poleg bogate kitajske province Mandžurije.

LEEDS POČASTIL DR. MAYA

LEEDS, Anglija, 19. julija. — Vseučilišče v Leedsu je včeraj podelilo častni naslov doktorja znanemu zdravniku, dr. Charles Mayo z Rochestera. Mlpm. Vseučilišče v Manchesteru je že prejšnji teden podelilo bratoma Mayo naslov častnega doktorja.

NEVARNOST ZA POLETNO VESELJE

Je v želodčnih neredih. Dober želodec je temelj cvetočega telesnega stanja in vsak želodčni nered naj se takoj odpravi.

TRINERJEVO GRENKO VINO

je najboljšo zdravilo zoper neprebrav, slab tek, zaprtje in podobne želodčne nered. "Monroe, Mich., 8. junija. Hvala Trinerjevemu Grenko Vinu. Tek se mi je vrnil, želodčni neredi so prešli. Sam Mickey." Po vseh lekarnah. (Adv.)

Te dni se je vršil v Londonu 5. mednarodni kongres vojaških zdravnikov. Otvoril ga je angleški vojni minister sir Laming Worthington-Evans. Na kongres je prišlo 750 delegatov iz 40 držav. Pred otvoritvijo kongresa so delegati položili venec na grob neznanega vojaka v westminsterski opatiji. Ko je bil kongres odprt, je angleški vojni minister imel pozdravni govor, v katerem je navajal, da je naloga vojaških zdravnikov lažja od naloge političnih osebnosti. — Zdravniki imajo oskupnega neprijatelja: bolezn in bolečine. Ko ga srečate, ga lahko ugotovite. Težja je naloga državnika, ki delajo to to, da se združijo v borbi proti kakemu drugemu neprijatelju. To je vojna, čije vzroke se težko ugotove. Nato je govoril general Matthews Fell, vrhovni upravitelj angleške vojaške zdravstvene službe, ki je navajal, da ima kongres vojaških zdravnikov svoj začetek v konferencah, ki so se vršile za vojne med šesti zdravstvene službe zavezaniških armad. General Fell je povedal, da so se v Yorku in drugih angleških mestih našli dokazi, da so že rimske legije imele zdravstveno službo.

Zanimanje švedskih princev

Znano je, da so člani švedske kraljeve družine delavni v vseh mogočih sportnih, pa tudi drugih panogah. Najstarejši prestolonaslednikov sin Gustav Adolf je kot kavalerski častnik izbojen je zdec in se je udeležil že mnogo dirk, drugi sin Sigvard se rad pokaže na odru, upsalke univerze, kjer študira ko tigralec, tretji sin Bertil je imetnik švedskega rekorda v drsanju in izbojen plavač. Prestolonaslednik sam se udeležuje v različnih sportnih panogah in je na glasu kot sijajen arheolog. Kraljev brat, princ Evgen, je na glasu kot slikar pokrajn, drugi brat Karel se je ves posvetil Redeemu krizu, a princ Viljem, najmlajši brat, je bil že mornariški častnik pisatelj, lektor, potovalec in lovec. Za neki švedski ženski list piše gledališke kritike.

DEMANTNA ZAPONKA

Ida S., točajka pri nekem gostilničarju v Weimarju, je našla na cesti zaponko polno lepih svetlikočih se kamenčkov. Pokazala jo je svoji gospodinjki, ki jo je ocenila na 95 penigov in ji dala zanjo malovreden prstan. Gostilničarka je zaponko shranila, toda nje sin, ki je vedel o kupčiji, jo je nekega dne našel in jo ponesel do najbližjega draguljarja, ki jo je ocenil na — 800 mark.

S to cenitvijo v žepu je odšel na državno pravdnitvo in — svojo mater ovalil. Bil ji je namreč verak, ker je nasprotovala njegovi ljubezni do lepe Ide. Mati je prišla pred sodnika, a tja je morala tudi Ida kot najditeljica zaponke. No, sodišče je obe ženski opustilo, ker jima ni moglo dokazati, da bi se zavedali, koliko je bila zaponka vredna. Afera pa je vendarle imela dve dobri posledici: lastnica zaponke se je zglasila in — mashevalnemu sinu je zrasel dolg nos.

700 VPRAŠANJ POROTNI-KOM

Porota v Koščah stoji pred težko nalogo. Proces proti ciganski tolpi, ki je ropala, morila in požigala po Slovaškem, se vleče že več tednov in še zdaj ni znano, kako bo končano. Mučno in naporno citanje vprašanj, se je zelo zavleklo. Te dni je senat ponavljal v vprašanih rezultat glavne razprave v zadevi roparskega umora trgovca Rusnaka. Vseh vprašanj je bilo 138. Nekaj so jih morali odložiti na drugi dan, če bi državni pravdnik iz tehničnih razlogov ne mogel staviti porotnikom vprašanj glede dvojnega roparskega umora v Mokrančih, ki jih bo nad 200. Poleg tega bo stavil državni pravdnik še 332 vprašanj, tako da naraste njih število na 470. K tem je treba prišteti še 300 vprašanj glede drugih zločinov tako, da bodo morali porotniki odgovoriti približno na 700 vprašanj. To je menda v zgodovini porotnih sodišč edinstven primer.

Kako je čarovnica izganjala hudiča.

Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je vršila te dni senzacijska obravnava. Gre za epilog nenavadnega dogodka. Na obtoženi klopi je sedela starša Andra Marić iz Foče, vaška čarovnica in svetnica, ki je "zdravila" nekega slaboumneža. Zdravljenje je bilo tako temeljito — cvrla ga je na žerjavici in mu izganjala hudiča — da je siromak v strašnih mukah umrl.

V nekem selu blizu Ostroga v Črni gori je nenadoma obolet 19 letni mladenič Marko Kulčić. Vsi znaki obolenja so kazali, da se je fantu zmešalo. Roditelji, ki so bili zelo podvrženi vražam, so skušali z različnimi sredstvi ozdraviti sina. Ni mu pomagalo ne olje sv. Vasilja izpod Ostroga, ne razna zelišč, ni mazila. Končno so obupani roditelji zvedeli, da živi v Foči v Bodni čarovnica in svetnica Andra, kateri je šel glas, da z največjim uspehom zdravi bolnike. Sklenili so poslati sina čarovnici. Marku se je bolezen poslabšala in bil je skrajni čas, da ga ozdravijo. Nekega dne so bolnika ki je napadal vsakogar, kdor se mu je približal zvezali, posadili na konja in odšli na pot. Marka sta spremljala peš njegov stric Rado, sestra Vasilija in sosed Dondić. Po napornem potovanju so končno dospeli na dom starke Ande.

Anda je bolnika sprejela, ga pogledala in končno ugotovila sledečo diagnozo: "Sam vrag ga je obsedel. Siromak je zblaznel. Zblaznel pa je zato, ker je pohodil dve slamnatii bakli, ki mu jih je vrgla pod noge njegova teta". "Ozdravi ga, Anda, kršne ti slave, dobro te bomo nagradili", je dejal Markov stric.

"Danes je nedelja. Svet dan je in greh bi bilo, če bi delala", je odgovorila premetena starke. Dobro, je dejal stric ter odšel z nečakino in sosedom v hlev, kjer so legli na slamo da se od dolgega in napornega pota odpocelje. Blaznež Marko je ostal pri starki Andi.

Stric, Markova sestra in sosed niso dolgo ležali, zakaj strahovito kričanje, ki se je razlegalo iz hiše, jih je kmalu zdrnilo. Radovedni, kaj se je zgodilo so odšli v hlev, kjer so zagledali grozen prizor. Sredi sobe je ležal na pločevini, na kateri je tlela žerjavica, nesrečni Marko in se zviljal v groznih mukah. Trije krepki fantje so ga držali za roke in noge tako, da se siromak ni mogel ganiti. Ležal je na trebuhu, a stara čarovnica ga je s tenko šibico tepla po golem hrbtu. Ko je Markova sestra zagledala ta prizor, se je od groze onesvestila.

— Za boga, kaj pa počenjaš? — je vprašal stric Ando.

— Pa vidiš, da izganjam hudiča iz njega.

— Pusti ga pri miru. Če bi hotel, bi lahko sam doma hudiča izgnal. Toda stara čarovnica, ki se je očitno naslajala na mukah nesrečnega blazneža, ni hotela odnehati.

Končno se je stric ojunčil, pahnil je čarovnico in njene pomagače v stran in pobral ubogega nečaka, ki je imel ves opečen trebuh.

Toda, čarovnica se ni odnehala. Naročila je stricu naj položi nečaka v posteljo, nato pa odšla v Fočo po takozvano "sveto imast". Bil je navaden vazelin s katerim je namažala Marka po trebuhu. Siromaku so se po trebuhu izpustili gnojni mehurčki.

— Kaj je to? — je vprašal Markov stric.

— E' to je dobro, vidiš skozi te mehurčke zapuša hudič njegovo telo, je dejala čarovnica.

Ponoči se je Marko nekoliko umiril, drugo jutro je pa Anda, stricu

svetovala, naj gre v bližnje selo h Kršihodži, ki ga bo popolnoma ozdravil.

Kršihodža je seveda odklonil sprejem nesrečnega Marka, končno se mu je pa zasmilil in zdravil ga je sedem dni. Ker se pa bolnikovo stanje je ni izboljšalo, je poslal Marka v bolnico v Fočo, kjer je siromak kmalu umrl.

— Ali si kriva? — je vprašal sodnik čarovnico.

— Nisem, gospod sodnik. — Nisem ga pražila kakor ste rekli, marveč sem ga samo namažala s sveto mastjo.

— Kako je to, da si zdravila ljudi?

— To je moja tajna, slavno sodišče. Nekeo se se odprla nebesa, prikazali so se mi angeli in s pomočjo sv. Jovana zdravim. Ljudje pravijo, da sem svetnica.

— Tiho, copernica. Ko boš sedela v luknji te bo božja milost že zapustila.

Sodišče je zaslislalo priče ter Luko Pavloviča, Stjepana Raševića in Nikolo Gagoviča, ki so nesrečnega Marka držali nad žerjavico. Sodišče je obsodilo čarovnico na šest tednov, njene pomagače pa vsakega na tri tedne težke ječe.

Državni pravdnik je radi prenzike kazni vložil priziv.

"DEMOKRATIZEM"

LONDON, Anglija, 19. julija. — Nadaljni dokaz demokratičnega duha je doprinesel veliki princ včeraj, ko je izpil čašo piva na zdravo dvestotih delavcev, ki so mu navzdravljali ob otvorjenju novega poslopja Londonske šole za higijeno in tropično medicino v Gower St. Poslopje bilo v glavnem omogočeno vsled daru dveh milijonov dolarjev, katerega je poklonila Rockefeller Foundation.

KRAJ, KJE JE JEZUS OZDRAVIL SLEPCA.

Na nekem mestu v okolici današnjega Jeruzalema je odkrila lopata angleških arheologov staro cesto, ki lež ob starem templu in blizu ribnika Siloama.

Kakor domnevajo, se je odigral na tej cesti prizor, ko je Kristus ozdravil sleporojenega, o čemur nam poroča Janezov evangelij. Tu je ležal najstarejši jeruzalamski predel Ofel.

Izkopana cesta leži kakšnih 7 m pod sedanjo površino in na obeh njenih straneh so našli ostanke bogatih judovskih hiš. Še nižje so našli vrsto kamenitih dvoran, ki so morda grobnice nekdanjih kraljev. Angleži upajo, da bodo našli tudi skrinjo zaveze in table zakonov, ki jih je tu neke izkopal prerok Ezechiel.

ZATIRANJE PLEVELA.

Zelo preprosto sredstvo kako se uniči kjerkoli nepotrebna plaža in glota, je požveplena apnica. V železnem kotlu zavreš vodo, kateri pričneš na 60 litrov po 12 l apna in 2 do 3 l žveplene praška. Med vrenjem je treba skuho mešati. Ko se je ustalila razredči to tekočino s dvakrat toliko vode in poškrpiš neta in stezice, koder je treba iztrebiti drač. Trdovratno ščavje bo zamorjeno za nekaj let. Ostanek te mešanice se da rabiti, če se ji ob ponovnem kuhanju doda enaki snovi, zmanjšajo količino žvepla za 1 četrtino ali tretjino. Poslednji postopek je morda še najbolj priporočati.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

LITTLE FALLS, N. Y.

Vabilo na Izlet!

TUKAJŠNJI ČLANI SLOV. DOMA

prirede

IZLET ali PIC-NIC

v NEDELJO, DNE 4. AVGUSTA

na znanem prostoru GUN CLUB ali STOP 44.

Uljudno se vabj vse Slovence in Slovenke, da se kolikor mogoče številno udeležijo tega izleta.

Vstopnina za vse odrasle je 25 centov, otroci prosti.

IGRALA BO SLOVENSKA GODBA

Pričetek plesa ob 1. uri popoldne.

Za dobro postrežbo bo preskrbljeno.

NA SVIDENJE TORAJ DNE 4. AVGUSTA OD BLIZU IN DALEČ!

Frank Maske

Peter Zgaga

O waleskem princu so govorili, da se bo poročil s švedsko prince-so Ingrid.

Princesa je bila že več tednov v Londonu, zdaj se pa vrača proti domu.

Nameravana zaroka se je razdrla.

Nič zato. Niti njemu, niti nji ne bo treba preživeti starih let v samostanu.

Novi nemški parnik "Bremen" vozi dosti hitreje kot vsi drugi prekoceanski parniki.

Ko premeri "Bremen" dvanaest milij, jih premerijo drugi še deset. In v tem tiči velika prednost, posebno kar se tiče dvanaest milij znanajoče razdalje od ameriške obale.

Priteljci sta se pogovarjali: — Ali se še nisi poročila?

— Vse je že pripravljeno, toda moj ženin s poroko nekoliko odlašala.

— Pusti ga, če si pamena. Tak, ki se noče naihro poročiti, se tudi nahitro ločiti ne bo hotel.

Živela je vdova kateri je že četrtri mož umrl. Vsa žalostna je šla h pogrebniku izbirat krsto zanj. In izbrala je močno hrastovo krsto, ne predrago in ne prepoceni.

Ker vsak rad par dolarjev več zasluži, jo je opozoril pogrebnik na lepo polirano krsto s pozlačenimi okraski.

— Vzemite to gospa, — ji je rekel. — Ni dosti dražja, pa je lepša.

— Ne, hvala. — je odvrnila vdova — ne danes, pač pa drugi pot.

Agent se je vrnil k žrgoveu in mu rekel:

— Za vas pa že ne bom več potoval in prodajal. Kamorkoli sem prišel, so mi rekli ljudje, da ste slem par in me tudi na druge načine žalili.

— Kaj? Žalili so vas? — se je začudil trdokožni trgovec. — Kaj takega se pa meni še ni zgodilo. Res, da mi je že marsikdo očital sleparstvo, marsikdo me je vrgel pod stopnice, toda toliko poguma nihče ni imel, da bi me razzallil.

Najnovejša moda v Angliji: moške obleke brez žepov.

Tukaj imajo pa moški žepce, pa še s kuferčki hodijo okoli.

Kulkluskianci bi radi odpravili iz zvezne ustave petnajsti amendent, ki določa za zamorce volilno pravico.

Če bi bilo po njihovem, naj bi sli vsi amendentit k vragu, le eden naj bi neomajno stal: — osemnajsti amendent.

Brezposelni mladenič je vprašal starega gospoda, če ima kaj ponošene obleke.

Gospodu se je mladenič zasmilil.

Dal mu je dolar in star frak.

— Tukaj imate. Kupite si večerjo. Tudi frak je še dober. Jaz sem ga imel samo enkrat namreč tedaj, ko sem se peljal k poroki. Vzemite ga, toda glejte, da tudi vi ne napravite take neumnosti.

— To je pa ena, ki meni v glavo ne gre.

Kako morejo ljudje, ki so zaposleni v okolici Cortlandt Sreeta imeti radio aparat v svojem stanovanju.

V patentnem uradu v Washingtonu je baje toliko prošenj za patente, da jih uradniki ne morejo sproti rešiti.

To ni nič. Kaj bi šele bilo, če bi začele ženske svoje izgovore patentirati.

Čvrsta farmerica je imela slabotnega možička, ki ni bil za nobeno drugo farmso delo kot da je vozil mleko v mesto.

Vsako jutro je napregel konjička, naložil mleko in se vrnil pozno popoldne.

V mestu so ga vsi poznali. To delo je vršil že leta in leta.

Nekega jutra pa prifura farmerica sama.

— Kje je pa vaš mož? — so jo vpraševali začudeno. — Kje je pa vaš mož? Ali je zbolel ali kaj mu je?

— O menda ne bo nič hudega — je odvrnila farmerica korajžno. — Jaz sem ponoči rodila dvojčka, pa se je revež tako prestrašil, da

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CIGANSKI KRST

Tako je torej bilo. Nekoga lepega jutra dospel na koltojski dvor vojvoda potepuške ciganske karavane s smehom na licu, za ušesi se čelja in gleda v grofa.

"No, vojvoda, kakšna radost te prevzema, da se česeš za ušesi?"

"Poljubljam roke in noge zlatoustemu, prespoštovanemu gospodu: z ljubeznivim dopuščanjem se nam je to noč rodil sinček pod šotorom, ko je prvokrat petelin zapel, pa je tako lep, črn, prav tak je kakor jaz..."

"No, moraš bi si poiskati krstnega botra za prestolonaslednika kajne?"

"Da. Poljubljam kolena milostnega gospoda; o, ko bi mu hoteli biti Vi krstni boter... Samo dajte mu tako ljubko ime, ki se da naenkrat izgovoriti; le mojega mu ne dajte, ki je tako odurno; kdo me tako zove — najprej sebe povlečem za ušesa, potlej še onega, ki me tako nagovori..."

"A kakšne si vere, vojvoda?"

"Prav tisto vero imam, kakor Vaša milost..."

"Rimokatolič si?"

"Te, to! Rim! Prav res, sam Rim! Vsa moja družina, ciganski, stari cigani, prokleto, da! — vse to je sam zbrani Rim..."

"No, pojdemo k župniku!"

Odločni dobrodušni grof povedel na to srečnega očeta z vsem njegovim spremstvom do župnika; in novorojenega princa so krstili z imenom: Aladar.

"Jo, jo, jo!" ternal je vojvoda. Krstili so ciganka za Kanagara!"

Toda stotak, ki ga je prejel od

krstnega botra, ga je povsem pomiril.

Drugi dan krene karavana dalje in pride do Berkeša. Tu potisne vojvoda najlepšo stavbo na vasi in z veseljem nemirom stopi v hišo.

"No, kaj želiš vojvoda?" vpraša hišni gospodar.

"Poljubljam stari prst z zlatim prstanom previsokemu gospodu, zajela nas je velika nesreča: Ženi se je nocoj rodil sinček, prav takrat, ko je gremelo — pa je tak črn kakor njegova mati. Morda bi vsaj malo pobelili, če bi ga s krstno vodo polili..."

"Dobro, dobro! Pa kake vere si, vojvoda?"

"Prav one, čisto one, kakor je veliki gospod..."

"Jaz sem grko-katoliške vere..."

"Pa tudi jaz sem prav te vere; Grk sem; štiri Grki bi bili z mene. Kako ne bi bil! Vragovi bi me takoj zgrabili da nisem ta..."

Berkeški grof povedel nato vojvodo z njegovim spremstvom v cerkev: tam so krstili ciganka. Krstni boter vrže po stari navadi dukat v penice; to se je moralo spraviti v večni spomin, a desetico da vojvodu, saj se pogosti.

Naslednji dan krene karavana zopet dalje. Pride v romunsko vas, kjer so hiše razmetane na kilometre ene od druge. Vojvoda izbere hišo z najvišjim krovom iz bivevja in potrka. Tu je stanoval romunski vlastelin. Tudi tega zaprosi za krstnega kuma svojemu sinu, ki se je danes rodil.

"Toda jaz sem staroverec, vojvoda!"

"Pa jaz sem, Bog mi je priča, najbolj staroveren: moja vera je že vsa razdrta, vsa razcapana, saj cigan nosi vse..."

"Dobro, torej!"

Vlastelin je prevzel krstnega botra. A ta mu ne da več nego le pet "pasjih jezikov". (Tako so radi lepe oblike in barve imenovali stare bankovce po deset krajcarjev).

"Kaj, ali je bilo za to vredno krstiti dete?"

In krstni boter nato pošlje za karavano še ovco in vedro brinjeveca.

"No, pa se je le izplačalo!"

Zopet so šli naprej: dospeli so do Kruškograda. Tu je bil na vlastelinskem dvoru najemnik. Vojvoda je

Vrnilo mu je mirno in okrepčujoče spanje

Ljudje z oslabilimi živci naj bi čitali pismo, ki ga je pisal Mr. William Wells, Pittsburgh, Pa. Pismo se glasi: "Ko sem začel jemati vašo izvrstno zdravilo, sem bil zelo nervozen, in po noči nisem mogel mirno spati. Toda sedaj počivam dobro po noči in se počutim izvrstno, ko grem na delo. Zahvaljujem se Nuga-Tonu za dobroto, ki mi je jo storil."

Te zdravilo je izvrstna pomoč v slučajih slabega spanja, plov in nerodnosti, zločuda, nerodnost, jetra, ledvice in mehurja, oslabilih živcev in drugih važnih organov, izgube teže in moči, boleznimi, živčevja, omotice in glavobola, oslabilosti, izgube mirnega spanja in enakeh bolezni, ker Nuga-Tone vas bo storil zdravim in krepkejšim. Nuga-Tone se prodaja v trgovinah z zdravili. Ako vaš trgovec nimá v zalogi, mu rečite naj ga za vas naroči od zalagatelja z zdravili. — Adv.

že vedel, kaj pomeni zvezda na stolpu: to so kalvinci. Stopi na dvor in tarna na ves glas:

"Jo, jo, jo! Mene nesrečnica! Bolje bi bilo, da me ni!"

"Ne jezite se, ponižno prosim. Nisem kriv. Že teden je tega, kar se je moji ženi rodilo cigance, pa mu ne morem dobiti krstnega botra. Povsod me gonijo. Pravijo: ker sem kalvinec, naj si grem med kalvince iskat botra!"

"Res si kalvinec, vojvoda?"

"Kajpada! Tolik kalvinec sem, da mi gre vse mraz po hrbtu, kadar se govori o postu. Da, celo na veliki petek jem meso..."

Tudi tu so sprejeli krstno botrstvo. Vojvoda je dobil pet lepih, svetlih tolarjev za krstno gostijo.

In tako je vojvoda s svojo karavano prepotoval ves Erdelj — z novorojenim cigancetom na račun krstnega kumina. Ko so prišli do Trockova, je imelo vojvodsko cigan če že tri in dvajset imen in šest ver: tolikokrat je bilo krščeno in uvedeno v matice krščenih v času dveh mesecev. In kar je glavno, lepi denarci so kapnili v ciganov žep od trindvajsetih krstnih botrov. Ne bi bil cigan, če mu ne bi bilo to glavno...

BAJKA O AMANULLAHOVEM BOGASTVU

Kakor znašo, je moral bivši afganski kralj Amanullah s svojo rednino zbežati iz države, ker se mu stregli po življenju. Z rodbino in bratom je pobegnil najprej v Indijo, od koder se namerava preseliti v Francijo. Kmalu so začeli inozemski listi pisati, da je odpeljal Amanullahova rodbina s seboj ogromno bogastvo. Za prvo silo se je nastanila v Bombayju v hotelu "Taj". Za kraljem je baže kmalu prispela tudi njegova ogromna prtljaga. Ke so hoteli hotelski uslužbeni odnesti kovčke, so bili baže tako težki, da jih niso mogli dvigniti. Morali so poklicati na pomoč delavce in z največjo težavo so spravili ekstraljevo prtljago v prvo nadstropje. Hotelso osebe je baže zavohalo, da so kovčki polni draguljev, zlata, srebra in raznih crijentskih dragocenosti.

Da se ogromen zaklad ne izgubi, je poklical ekstrah na pomoč detektive. Vest o Amanullahovem prihodu se je razširila še isti večer po vsem mestu in je povzročila splošno razburjenje zlasti v angleški koloniji. Čim se je Amanullah pojavil na ulici je bil neprijetno presenečen, ko je stopil k njemu neki Anglež in ga vprašal, če se še kdaj vrne v Afganistan. Amanullah je odgovoril, da se več ne vrne, ker je boljše biti živ v izgnanstvu, kakor mrtev v Afganistanu. Še istega večera je sklenil Amanullah odpotovati v Francijo.

Vesti o ogromnem Amanullahovem bogastvu so pa izmišljene. Demantirala se tudi vest, da je Amanullah že zapustil Bombay. V resnici je vzela njegova rodbina s seboj samo neznatno količino draguljev in toliko denarja, da je za prvo silo preskrbljena.

Kadar gre gledališče s poštenim ravnateljem v konkurz.

V Berlinu se je ravnateljstvo Kuhnertovega gledališča radi finančnih težav na vrat na nos odločilo, da ga zapre. Neprijetno je bilo samo to, da je bila večina vstopnic za novo predstavo že razprodana in bi utegnilo priti do velikih škandalov. Iz te situacije so si pomagali pri ravnateljstvu na originalen način: Najeli so šest velikih avtobusov in prepeljali lastnike prodanih vstopnic do Metro-polnega gledališča, kjer so jim bili rezervirali primerno število prostorov.

POTREBUJEM
DRVARJE ZA SEKATI ČRNA DRVA. — Plača \$2.25 od klastre.

John Paar,
R. F. D. 3, Smethport, Pa.
(3x 19—22)

Muzej večnosti.

V sezoni sladoleda in ledene kave je zelo prijetno napotiti se v one kraje, kjer vlada "večna merzota". V severni Rusiji in v Sibiriji naletimo na zanimiv narodni pojav. Zemlja je tu globoko zamrzla in obdrži temperaturo pod ničlo nepretrgoma cela desetletja in tisočletja tako da so Rusi nazvali ta prirodni pojav "večna merzota". Temu zanimivemu pojavu se imamo zahvaliti za trupla mamutov in nosoročev, ki so se ohranili dolga stoletja tako sveži, da so divje zveri jedle njihovo meso, ko so jih našli in odkopali.

Oblast večne mrzloti je ogromna njena južna meja sega v srednji Sibiriji do 45. stopinje severne širine. V splošnem sega meja približno od mesta Mezen na polotoku Kanin v Belem morju preko Urala do Berzova na reki Ob, od tod do Turuhanska ob reki Jenisej, na jugu do Krasnojarska in okrog jezera Kosogol do Mongolije, potem se pa vrača pod mestom Blagovščensk znova proti severu preko Ohoškega morja in Kamčatke. Zato ni čuda, da se ljudje zanimajo za to ogromno pokrajino, tem bolj, ker se morajo njeni prebivalci prilagoditi podnebnju in razmeram, ki so nekaj čisto posebnega.

V ruski prirodoslovni literaturi je mnogo razprav o večni mrzloti. Zdal pa pripravljajo temeljito in dobro organizirano proučevanje te ogromne pokrajine, za katero se je zavzel najboljši poznavalec in strokovnjak M. Sumgin, član geofizičnega observatorija na daljnem vzhodu. Proučevanje večne mrzloti je pa privedlo Sumgina na originalno idejo, da bi se zgradila ogromna naravna ledenica v znanstvene namene.

Omenili smo že, da je ohranila večna mrzloti človeštvu redke eksplanje mamutov in nosoročev, ki predstavljajo kot pripomoček za proučevanje živalstva neprecenljivo vrednost. Toda pri tem je šlo samo za slučajno odkritje. Nedvomno je pa v večno zamrznjeni ohranjenih nebroj manjših predhistoričnih živali, ki jih človek doslej ni odkril samo zato, ker se za ta problem ni dovolj zanimal. Mogoče sibirski reke razjedajo svoje bregove in odnašajo v morje zmrznjena trupla raznih glodalcev, ki bodo preiskale te negostoljubne in čisto nedostopne kraje.

Da se trupla v zamrznjeni zemlji dobro ohranijo, pričaja najdba trupla v bodajbinskem okraju kjer so rudniki zlata. Pri reviziji starih rogov so našli truplo zlatokopa, ki je ležalo v rovu kakih 15 let in je bilo popolnoma sveže.

Znan je tudi primer slavnega izgnanca Menšikova, ki je umrl v Bečezovu in katerega truplo so odkopali popolnoma ohranjeno čez 92 let.

Večna mrzloti je torej najboljši konzervator vsega, kar doseže. Njse imajo učenjaki sedanje dobe za hvaliti, da lahko proučujejo organizme pradednih časov tako, kakor da so organizmi naše dobe. Na dlan leži torej ideja, da bi nam mogla večna mrzloti pomagati spravljati organizme naše epohe in jih ohraniti za poznejša stoletja.

Sumgin je ta načrt proučil do najmanjših podrobnosti. Zasnoval je velik muzej globoko pod zemljo v večno zamrznjeni zemlji. V ta muzej bi sistematično polagali trupla živali, ki so za človeštvo znanstvenega ali praktičnega pomena. V muzeju bi bilo mogoče na primer vsakih 1000 let enkrat znanstveno proučiti trupla in ji primerjati z živalmi one daljne bodočnosti. In to znanstveno delo bi se nadaljevalo od tisočletja do tisočletja.

Vzemi mo primer konja, ki vodi zdaj ostro eksistenčno borbo z avtomobilom in traktorjem in ki bo nedvomno podlegel. Kaj bo s konjem čez 1000, 5000 ali 10.000 let? Kakšen bo organizem zadnjega konja? Na to vprašanje lahko odgovori samo Sumginova naravna ledenica, če bo v nji shranjenih nekaj eksplanjev raznih konjskih pasem. Poleg živalskih bi spravljali v muzej tudi človeška trupla.

Ni izključeno, da se bodo človeška plemena v daljni bodočnosti tako pomešala in asimilirala, da nastane samo ena človeška rasa. Nedvomno se bo način življenja, prehrane zaposlitve in medsebojnih stikov temeljito izpremenil. Človeštvo daljše bodočnosti se najbrž ne bo množilo kar tja v en dan, marveč po dobro premišljenem načrtu. Zato si lahko mislimo, kako veliko bo zanimanje naših potomcev za današnjega človeka, ki bo ohr-

njen globoko pod zemljo v naravnem muzeju. Bodoča znanost bo imela tu material s pomočjo katerega bo lahko točno zasledovala izpremembe raznih organov, srca, možganov, drobovja itd.

Muzej v večni mrzloti se bo lahko uveljavil še v drugem pogledu. Nudil bi namreč možnost proučevanja skrivnostnih pojavov takozvane anabioze cela stoletja in tisočletja. Globoko pod zemljo bodo mogoča geotermična opazovanja na podlagi katerih bodo učenjaki pojasnili zanimivo vprašanje dinastične toplote v gornjih plasteh zemeljske skorje.

Zgraditev muzeja večnosti ni tehnični problem kajti sodobni tehniki je kopanje velikih podzemnih jam in rogov igrača. Pač pa je odločilno finančno vprašanje. Sumgin je izračunal da bi veljal naravni muzej ki bi obsegal okoli 10 tisoč kubnih sežnjev, približno 25 milijonov predvojnih rubljev.

Pri te mso računali stroški za gradnjo, izolacijo, in instalacije raznih prpomokov za znanstveno delo (13 milijonov) napolnitev muzeja s trupli iz Evrope, Azije in Avstralije (10 milijonov) in kredit za vzdrževanje muzeja (2 milijonov). To so sicer veliki stroški, toda če bi bil muzej mednarodni, bi odpadla tudi ta ovira.

Ostane samo še vprašanje, kje naj bi bil zgrajen muzej večnosti? Sumgin je mnenja, da bi bilo treba zgraditi dva muzeja, enega v Aziji, drugega pa v Severni Ameriki. Za azijski muzej bi bila po njegovem mnenju najprikladnejša jakutska oblast ob reki Leni. Matérifal za muzej bi se dal prevažati po reki. Sumgin odločno odklanja trditve, da je njegov načrt fantastičen. Z njegovim načrtom ne more tekmovali nobena druga ledenica, pa naj bo še tako polna in tehnično opremljena.

Muzej večnosti je treba zgraditi po Sumginovem prepričanju v kraju, kjer ni nobene nevarnosti stavke, vojne ali revolucije, kajti v obljubenem kraju bi bil muzej v neprestani nevarnosti, da uniči zlobna roka delo celih tisočletij. Edino narava nam nudi možnost zgraditve takega muzeja, kajti večna mrzloti je konzervator, ki deluje zanesljivo in precizno od stoteleja do stoletja. Ne socijalne, ne geološke katastrofe bi ne ogrožale materiala muzeja, ki bi bil lahko pokopan pod razvalinami, pa bi bil vendar ohranjen poznim rodovom, čeprav bi ga morali odkopavati globoko pod površino zemlje.

Sumginov načrt muzeja večnosti je zanimiv in drzen, obenem pa zelo enostaven.

Povzročitelj hripe.

Kot poročajo iz Krakova, se je posrečilo asistentu bakteriološkega zavoda tamošnje medicinske fakultete dr. Wroblewskemu pridobivanje čistih kultur bacila hripe, ki sta ga odkrila dr. Pfeiffer in ameriški raziskovalec Olitsky, čeprav se do danes še ni posrečilo opazovati ga pod dobrogledom. — Bacil živi v zraku, ki mu je odtegnjena kisikova primes. Delu doktorja Wroblewskega pripisujejo strokovnjaki velik pomen za pobjanje nevarne bolezni in menijo, da se bo dala sedaj dobiti kakšna primerna metoda cepljenja.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

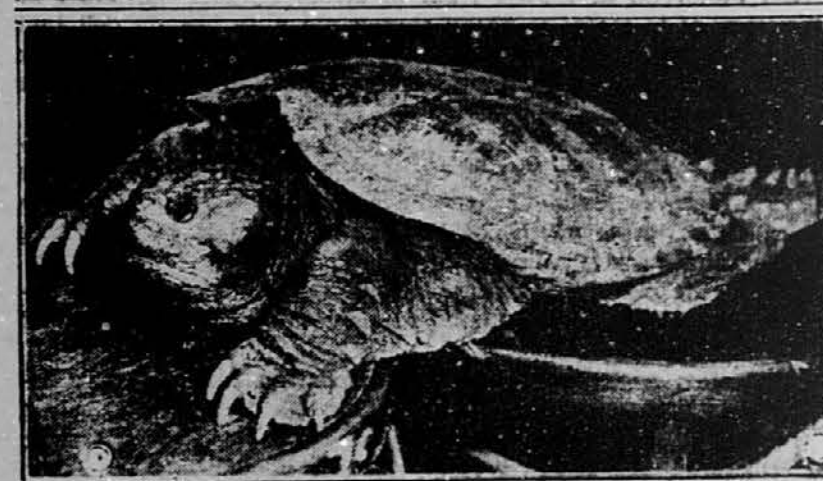
PIKNIKE,
VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

DOBER PLEN

Štirje newyorški fantje so ujeli v East River ogromno želvo ter jo krstili z imenom "Old Glory". Fantje so jo darovali newyorškemu akvariju.

SKRIVNOSTNI DOBROTNIK

LONDONA

London se zanima za skrivnostno osebnost, za nekega neimenovanega dobrotnika. Ta človek dela veliko propagando za vsakovrstne dobrodelne namene. Svoječas je daroval 150.000 funtov za zgradbo "Bohnice kralja Edvarda". Nadalje je ista oseba darovala večje vsote denarja za zavetišča itd. Vsi ti darovi so bili poslani oziroma izročeni poslugi skrivnostnega bogataša. V spremnih pismih se je skrivnostni dobrotnik vedno podpisoval kot "Audux" (pogumen). Kljub vsem naporom časnih poročevalcev se doslej še ni moglo ugotoviti za ime tega dobrotnika. Pred par dnevi je Audux govoril pred ogromno množico, pa je kljub temu ostal neznan: govoril je v mikrofon radio-postaje in je njegov govor moglo poslušati na stotine ljudi. O sebi je povedal samo to, da je starejši gospod, pa da ni noben milijonar.

MAGNEZIJ PROTI RAKU

Splošno je znano, da rabijo magnezij fotografirali, če hočejo fotografirati, v zaprtih prostorih ob slabi dnevni svetlobi. Manj znano je, da povzročajo magnezijeve soli pri človeku optimistično razpoloženje nekako tako, kakor šampanjec. Magnezij kot lekarstvo vpliva blagodejno na krče v mišicah, izleči lišaje, prepreči izpadanje las in poveča delovanje žlez, ne da bi se povečal krvni pritisk. Razne žleze človeškega telesa imajo v sebi razne organske magnezijeve soli v različnih količinah po funkciji važnosti za telo.

Te dni je predaval v Parizu znameniti kirurg prof. Delbert o magnezijevih solih kot sredstvu proti raku. Morskim prasičkom in domačim zajcem je vbrizgal razne infekcije raka, obenem jim je primešal v jed magnezijeve soli. Cepil je vse, magnezijeve soli pa ni dal vsem. Magnezij je lečil infekcije ali pa je sploh preprečil obolenje, dočim so živali, katerim ni dal magnezija, kmalu poginile.

Iz tega Delbert sklepa, da bi se dal rak lečiti z magnezijem, posebno v prvih stadijih. Magnezij je zelo učinkovito sredstvo proti zarodku raka, ki se rad pojavi zlasti na spodnji ustnici ljudi, ki so vajeni kaditi pipo, posebno če je težka.

ZELIM IZVEDETI naslov svojega brata MATIJA BRADELJ in P. JOZEF BOŽIČ, doma od Ilirske Bistrice. Prosim rojake, če kdo ve njun naslov, naj mi ga sporoči, bom zelo hvaležen. Če sama citata, naj se oglasi. — Albert Bradelj, 629 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
(2x 26&22)

POTREBUJEM
10 MOŽ ZA DELATI DRVA. Gozd raste, največ hrastov. Plača \$2.15 od korda.

Joe Ulyan,
R. F. D. 1, Box 41A, Kinzua, Pa.
(3x 19—22)

Pošljite nam

\$1

n mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

—O, Jakobina, če mi je milostno nebo, se boš vrnila k meni, predno bo potekel en mesec, — je mrmral Silver v blesteče pomladno jutro.

Ko je dospel do gorske reke, je pričel plezati ob bregu navzgor, po divjih skalah.

ČETIRTO POGLAVJE.

Gospod Antonius Roumigas je bil pretkana glava, s svojim nagubanim obrazom ter svojimi belimi, gosto kodranimi lasmi, ki bi delali čast vsakemu kostrunu.

Zagledal je svet v Sauterre-du-Bearn in ker je bil sedmi sin z otroci bogato blagoslovljene družine, se mu njegovi rojaki pripisovali vsakovrstne, čudovite zmožnosti. Tam na deželi, imenujejo vsakega fanta, ki ima šest starejših bratov, "kralja", in ljudska vera mu pripisuje zmožnost, da ozdravi konečno boleznijo z enostavnim polaganjem roke.

Komaj se je posušil mladi Roumigas za ušesmi, je že delal zdravnikom, ki so se naselili v okolici, zelo škodljivo konkurenco. Zgodilo se je, da je eden med njimi, ki je bil nekoliko manj strpljiv kot ostali, zapretil "kralju", da ga bo dal zasledovati radi nepostavnega izvršenja zdravniške prakse. Nato je zapustil Roumigas, ki ni veroval v sodišče, prstovoljno svoje podanike ter si izbral vasico, ki se mu je zdelala pripravljena, da bo v večji meri vpoštevala njegovo "kraljevsko" cast.

Tako je prišlo, da se je nastanil v Gargosu.

V tej okolici, kjer ima vsaka gora svojo legendo, cvete tudi praznoverje na naravnost bujen način. Povsod se razodeva gorostasnost, v postavi stvari in v mislih ljudi, — kajti narava sama nas sili k temu, da verujemo v nadnaravno. V Pirenejih so sežgali največ copernice. Najbolj izobraženi ljudje si komaj drzno dvomiti o obstoju poštati in volkodlakov.

Pastirjem sledi ponoči na vseh potih skrivnostno svetlikanje, neme živali preže na potnike, blede strahovi obkrožajo ležišča spečih žensk, in vse diha skrivnost in strah.

Tukaj, si je mislil Roumigas, sem jaz edini, ki ne veruje v copernice!

Kmalu je vzevela njegova trgovina. Izumil je čudovito sredstvo proti zlim duhovom, ki mučijo ljudi in živali. Njegovi odjemalci so postali neštevilni in moral je najeti stanovanje v Tarbes, da deli tam konzultacije tekom tržnih dni. Zjutraj je vedno ostal v Gargosu, kjer so ga obiskovali hribci iz grenje doline, Baski, prebivalci Bearna in celo ljudje iz Španske.

Seveda so bile njegove konzultacije brezplačne, vsaj kot je objavil. Kmetje pa niso padli na glave ter domnevali, da ima to, kar drži skupaj vse v tem življenju, nekaj veljave tudi v drugem svetu in da hite dobri duhovi rajše na pomoč ljudem, če vedo, da jih pričakuje majhna nagrada na njih prizadevanja.

Vsled tega je položila večina začaranih srebrn novcev na rob kamina in na ta način je dobil Roumigas na leto sedem do osem tisoč frankov.

Pridobil si je najlepše posestvo v Gargosu, na južnem koncu ležeč, prostorno hišo, obdano od krasnega vrta. Pozimi je našlo solnce skozi zarez v Bibenacu, vstopa za par ur, dočim niso našli severni vetrovi celo poletje nobenega vstopa. Vsled te ugodne lege, so lahko uspevala sadna drevesa na njegovem posestvu. Pet ali šest jablan je skušalo dozoreti in celo neka črešnja si je prizadevala dozoreti svoje sadeže. Včasih se je to dejanski posrečilo junaškemu drevesu, in takrat se je čutil Roumigas srečnim. Vrtnarstvo je bilo namreč njegovo veselje ter se ni strašil nikakih naporov, da dobi zaslužen svetinjo od poljedelstva družstva.

Z bogastvom je prišel tudi ugled. Roumigas je bil ob času, ko je Gargos še užival prednosti samostojne občine, izvoljen za župana svoje vasi in ko je bila občina spojena z bližnjim trgov, ni bila nikakva težkoba za Roumigasa, da je bil izvoljen za uradnega pomočnika župana iz Aigues-Vives.

S tem je dospel Antonius na višek svoje slave.

V njegovo nesrečo pa se je pripetil tekem te spomladi, tri tedne pred dohodom Jakobine v Gargos, usodopoln dogodek. Roumigas je skoro za las zastrupil nekega pacienta doktorja Henri Bordesa, mlajšega strica gospodične Marcadiu in zdravnik je bil pripravljen prijaviteli celo stvar državnemu pravdniku.

Ob tem času ni mogel čarovnik več mirno spati, kajti vsak trenutek se je bal, da se bo porušila hiša nad njegovo glavo.

— Če bom obsojen, — si je rekel, — bo konec vseh političnih častí in osem tisoč frankov letnih dohodkov bo šlo k vragu!

Vsled tega je iskal sredstva, da razoroži strašnega zdravnika in nič boljšega ni našel kot to, da ne napravi tega nevarnega sovraznika za svojega zaveznika!

To je bil vzrok, radi katerega je tako nujno želel, da bi se njegov sin Gaston poročil z Jakobino Marcadiu.

Kakšna prijetna rešitev bi bila to! Na ta način bi bilo mogoče vse najlepše poravnati! Nečakinja doktorja bi se poročila s sinom čarovnika. Obe družini Bordes in Roumigas, bi se pri zaroki objeli ter medsebojno oprostili. Kakšen lep izgled bi se s tem odpiral na starost! Nikake skrbi več za bodočnost in lep dohodek do smrti!

— Oho, to ni več nikak grad v oblakih! — si je rekel Roumigas dne 2. maja na večer, ko se je vračal domov iz župnišča, kjer je bil povabljen s sinom Gastonom na obed. — Lepe sanje se prične uresničevati! Varuh si ne želi ničesar nujnejšega kot prepustiti nama gospodino in midva si seveda ne pustiva dvakrat reči! Ona sicer ni posebo bogata, a kaj zato? Sreča je več vredna kot pa denar. Sploh pa je moj Gaston že popolnoma znorel za njo. On pozna to! — Napravil mi dosti neumnosti v Toulouse!

— Kar se tiče male, ji bo ta bolezen do vodnika že prešla! V štiri najstih dneh bi vse končano! Bah! Spomlad ji je stopila v glavo!

— Sploh pa ni Jakobina nikakva goska ter bo prav dobro razumela, da je Gaston izvanredno dobra partija! Septembra meseca je torej lahko poroka in ko bo tako daleč, bom rad podaril beini petdeset pištol (star francoski denar).

S temi mislimi se je podal k počitku. Udal se je najslajšim sanjam, katere je predel naprej v prihodnji noči, kajti vse mu je šlo po sreči!

Abej, katerega je pogosto srečal, se je kazal vedno bolj naklonjenim in Gaston, katerega je od časa do časa obiskal, je bil zaljubljen prav do ušes. Zvečer so promenirali vsi trije po ulicah Gargosa, delali načrte za bodočnost ter se prav lepo zedinili glede vsega. Abej je predlagal, da ga odvede prihodnji mesec v Pau, v samostan, da se podrobneje seznani z Jakobino.

Zaroka se bo nato lahko vršila tekom julija. Nato je bila izbrana cerkev za poroko. Varuh je svetoval crkev v Gargosu. Čarovnik pa je bil za cerkev v Aigues-Vives, dočim ni imel bodoči ženini nobenega mnenja o tem. Določil pa je glede poročnega potovanja: — En mesec v Parizu in s tem punktom!

(Dalje prihodnjic.)

RAKI V SLOVENIJI

Malo katera nezdga je tako prizadela naše pokrajine, kakor račja kuga, ki se je pojavila koncem preteklega stoletja. Širila se je od izlivov voda, najprej po večjih rekah, proti izvirom Kjer je še pred kratkim mrgolelo rakov, je bilo čez noč vse mrtvo.

Najhujše so bili prizadeti prebivalci ob Krki, ki je imela, lahko trdimo, svetovni sloves po količini in kvaliteti rakov. Ulovili so jih letno na tisoče. Mnogo so jih porabili za domačo hrano, še več so jih poslali po svetu. Krški raki so sloveli posebno na dunajskem ribjem trgu. O krških rakih piše že naš slavnj zgozdinar Valvazor. Bogastvo rakov za časa Valvazorja v Kirki najbolje predoči zanimiva dogodka, ki pravi, da je služinčad neke grajske zagotovila, da bo samo dvakrat na teden jedla rake, ne morda trikrat, ali celo štirikrat, kakor je hotel to gospodar. Kaj bi k temu rekli naši gurmani, ki se jim kar silne cede, ko opazijo na belo pogrnjeni mizi žareči živorede kleščarje? Raki so najprej poginili v Krki, v dotokih, kakor tudi po drugih vodah, ki se stekajo v Savo.

Tekom zadnjih let po so tudi v vodovju Drave izumrli raki. Veliko so jih polovili pred leti tudi v Poljanski. Bolezen pa se ni pojavila hkrati po vseh vodah. Enkrat se je pojavila tu, drugič tam. Dolgo so ostali raki v dotokih ljubljanske Šele okoli l. 1914 so poginili v gornjem toku Borovnišnice. Poginili so hitro, baje se jih je na nekkih grabljah, pred mlinom toliko nabralo, da se je ustavila voda.

Pravega povoda račje kuge pa še danes niso ugotovili. Kljub dolgoletnemu opazovanju in študiju ni mogoče reči, v čem pravzaprav obstoji račja kuga. Ugotovljeno je le, da je nalezljiva, ne poznajo pa bacila, ki jo prenaša. Skoraj gotovo bo držalo, da račja kuga prehaja od raka na raka, ali od raka na njemu sorodna bitja, ki jo zopet prenesejo na rake. Dvom o mogočnosti prenašanja izven vode oparčuje dejstvo, da so raki poginili samo v tistih vodah, kjer so bili v kontaktu, v neprestani zvezi, ali pa vezani po drugih sorodnih živalih. V takem vodovju, kjer je bila rakova domovina ali naselbina prekinjena, pretrgana bodisi zaradi podzemskih vodnih tokov ali po mrzlih, v račjo vodo se izlivajočih studencih in potokov, v katere so prihajale zopet mehke račje vode se račja kuga ni širila.

To vidimo na Gorenjskem in na Notranjskem, kjer so ostali raki v gornjih delih potokov, ki so ločeni od spodnjih tokov, po podzemskih strugah. Na Gorenjskem pa, najdemo rake in sicer koščake in jelševce v mehkih vodah, v potokih in mehkih studenčinah, ki so prekinjene z mrzlimi studenčinami. Kot primer vzemimo Lipnico, v katere gornjem toku ni bilo nikoli rakov in tako prekinjuje vez med Savo in majhnim potokom, ki se v njo izliva še nekaj 100 m pod njenim izredno mrzlim izvirom. Račja kuga je prišla lahko po rakih in sorodnih bitjih do doljnega toka Lipnice, nakar je bila prekinjena. Ker v srednjem delu Lipnice ni bilo rakov se ni mogla dalje širiti. Raki, ki so se nahajali in se še nahajajo v mehki, v Lipnici izlivajoči vodnici, so se ohranili.

Izjemo dela Cerkniško jezero, ki kakor znano, nima nobene nadzemjske vezi z ostalim vodovjem. Pred par leti pa so tudi v jezeru in dotokih poginili raki. To si lahko razlagamo na dva načina: Prvič lahko, da so raki, ki so se poizgubili pri vsihajočem jezeru v podzemeljske prostore, vendar pršli v dotiko z raki sosednih izvirnov in so tako nalezli bolezen. Ni pa izključeno, da so bolezen rakov prenesle v Cerkniško jezero divlje rabe.

Kjer so raki okusni in jih drago plačujejo, so jih v zadnjih letih poskušali zarediti po raznih vodah, kjer so izumrli. Poskusi pa so se slabo obnesli. Posebno jelševci se kar niso hoteli prijeti. Šele letos poročajo od Krke, da so se na par mestih pojavili. Izgleda, da je voda na dotičnih krajih vsaj za nekaj časa očiščena nevarne bolezni. Trajalo pa bo še dolgo, predno bo pri nas zadosti rakov za izvoz, kakor pred leti.

Od račje kuge nedotaknjeni so ostali jelševci in koščaki v okolici Starega Trga in Loža, v nekaterih manjših, od večjih potokov ločenih strugah na Dolenjskem, v loških potokih in le na par mestih na Gorenjskem. Kakor pripovedujejo, pa so baš na Gorenjskem in sicer v okolici Golnika izginili raki šele letos. Dočim jih je bilo

Zadnji poziv

na Izlet v Domovino

z najnovejšim parnikom francoske družbe

ILE DE FRANCE
DNE 26. JULJANaši potniki bodo potovali pod osebnim
spremlstvom našega uradnika gospoda
John Krečiča.

Takojsne prijave za rezervacije je poslati na

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

lansko leto še vse polno v malih potokih Rupovšice, prihajajočih iz smeri Seničnega. Golnika in Novakov, so letos te vode prazne.

V tem primeru pa najbrže ne bo šlo za račjo kugo, morda za kako drugo bolezen, ali pa jih je uničila huda zima. Znano je, da raki prezimujejo v luknjah, v strugi, ali pa se zarijejo globoko v blato, ker so pa potoki bili letos dolgo časa popolnoma zamrznjeni, ni izključeno, da je račji rod v dotokih Rupovšice uničila pretekle izredno huda zima.

Lepe spomine na rakov bogate case, vidimo v ljubljanskem muzeju, kjer je prepariranih par izrednih eksemplarjev. Iz klešč največjega raka davnih časov pa so napravili veliko pipo.

"Jutro" — VI. K

20 VREČ ZLATA IN SREBRA

Trgovec s starim denarjem Samuel Krasker iz Pariza je bil po kupil po deželi za preko pol milijona frankov zlatih in srebrnih kovancev, ki jih je hotel pretopiti. Naročil je svojemu novemu soferju, naj mu denar prepelje v Pariz. A sofer je z vsemi 29 vrečami nakupljenega denarja izginil. Toda že zvečer so našli avto na zapuščeni poti pred Parizom in v njem 23 vreč srebrnjakov. Kmalu nato je policija izsledila tudi vreče z zlatniki. Sofer jih je bil hotel izmenjati v neki banki, a na vprašanje, od kod jih ima, jih je pustil lepo na cedilu in ubežal. Kolikor se zdi sofer ni pravi sofer, temveč neki mednarodni zločinec po imenu Pavel Appel, ki potuje po navadi z letalom, da osreči lahko več mest za poredoma s svojimi "obiski".

DELOŽACIJA S PLINOM ZA
SOLZENJE

Nizza je doživela te dni senzacionalno bitko v majhnem obsegu. 79 let stari general Rambaud je prejel sodniški ukaz za izpraznitve svojega petsobnega stanovanja, ker ni hotel plačati 3800 fr. letne najemnine, namesto 1800 fr., kakor je plačeval še pred vojno. Toda staremu vojaku ni prišlo niti od daleč na misel, da bi se pokoril civilnim sodiščem. Zabarikadiral se je s svojo ženo v stanovanje in junaško odbil prvi napad policije, ki je prišla, da ga spravi na cesto. V drugi so prišli s policije z vsem mogočim orodjem in celo z metolcem plinskih bomb za soljenje. Tudi to ni nič zalego. General pozna moderno orožje in se je bil pravčasno opremil s plinskimi maskami. Cel dan je odbijal napade in pol Nizze se je zbralo pred bojiščem prodajati zija. Končno se je zaveda poravnala na miren način. Gospodariči stanovanja je junastvo starega vojaka tako imponiralo, da mu je prepustila stanovanje za vse življenje po dosedanjih ceni.

Mussolinijeva staroavstrijska jahta.

Mussoliniju so dali kot mornariškemu ministru na osebno razpolago jahto z imenom "Aurora". Zgradili so jo hkrati na Angleskem in so ji dali ime "Nirvana" (Nič), pozneje jo je kupila staroavstrijska vlada, a Italijani so jo zaplenili med vojno.

NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA"

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

23. julija: Berlin, Cherbourg, Bremen
24. julija: Mauretania, Cherbourg, George Washington, Cherbourg, Bremen
26. julija: Ile de France, Havre (Glavni polni izlet)
Homerie, Cherbourg, Bremen, Cherbourg, Bremen, New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Roma, Napoli, Genova
27. julija: Belgeland, Cherbourg, Antwerpen, St. Louis, Cherbourg, Hamburg, Leviathan, Cherbourg, Minnekanda, Boulogne sur Mer
31. julija: Dresden, Cherbourg, Bremen, America, Cherbourg, Bremen
1. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
2. avgusta: Paris, Havre, Saturnia, Trst, Majestic, Cherbourg, Penland, Cherbourg, Antwerpen, Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
3. avgusta: New York, Cherbourg, Hamburg, Republic, Cherbourg, Bremen
7. avgusta: Berengaria, Cherbourg, President Harding, Cherbourg, Bremen
8. avgusta: München, Boulogne sur Mer, Bremen
9. avgusta: Olympia, Cherbourg, Belgeland, Cherbourg, Antwerpen, Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam, Minnekanda, Cherbourg
10. avgusta: Deutschland, Cherbourg, Hamburg, Conte Grande, Napoli, Genova
14. avgusta: President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
15. avgusta: Paris, Havre, Milwaukee, Cherbourg, Hamburg, Karlsruhe, Bremen, Mauretania, Cherbourg
16. avgusta: Homerie, Cherbourg, Arabie, Cherbourg, Antwerpen, Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam, Augustus, Napoli, Genova
17. avgusta: Hamburg, Cherbourg, Hamburg, Leviathan, Cherbourg
20. avgusta: Ile de France, Havre
21. avgusta: Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen, Aquitania, Cherbourg, George Washington, Cherbourg, Bremen
22. avgusta: Cleveland, Cherbourg, Hamburg, Bremen, Cherbourg, Bremen

23. avgusta: Vulkania, Trst, Majestic, Cherbourg, Lapland, Cherbourg, Antwerpen, Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
24. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg, Minnekanda, Cherbourg
26. avgusta: Resolute, Cherbourg, Hamburg
27. avgusta: Paris, Havre
28. avgusta: Berengaria, Cherbourg, America, Cherbourg, Bremen
29. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
30. avgusta: Olympia, Cherbourg, Penland, Cherbourg, Antwerpen, Berlin, Cherbourg, Bremen, New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam
31. avgusta: St. Louis, Cherbourg, Hamburg, Conte Blancamano, Napoli, Genova

1. Jesenski izlet, — sep. 6., "Ile de France"
2. Jesenski izlet, — okt. 18., "Ile de France"
Božični skupni izlet, — 6. dec., "Ile de France"

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih: ILE DE FRANCE 26. jul., 20. avg. (7 P. M.)

PARIS 2. avgusta, 27. avgusta (3 P. M.) (Ob polnoči)
FRANCE 15. avg., 2. septembra (Ob polnoči) (6 P. M.)

Najkrajša pot po svetovni. Vsa dva je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnostmi — Plača in slavn francoska kuhinja. Iznemajno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
10 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zmoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvovrstne brozparnike. Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 5 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji naselnski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ
STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljani dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje možje s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovanska kvota znaša še vedno 671 priseljenec letno. Do polovice te kvote so upravičeni starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanek, ki so se na 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti in isti pa se ne sprejema nikakih prošelj za amerišanske vižeje.

SAKSER STATE
BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

HOLLAND
AMERICA LINE

POTUJTE UDOBNO
HITRA IN DIREKTA VOŽNJA V
JUGOSLAVIJO

preko Boulogne-sur-Mer, FRANCJA

Znižanje vožnja v III. razredu:
Od New Yorka do Ljubljane \$198
in nazaj:
in vojni davek.

Potovanje na parniku Holland-America Line pomenja udobnost, domače razpoložbo, neprekinljivo kuhinjo in postrežbo. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

V in IZ
JUGOSLAVIJE

PREKO HAMBURGA
s našimi znanimi parniki
Nenadkrjljiva postrežba in kuhinja v vseh razredih.

\$198.

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ
v modernem 3. razredu
(Vojni davek \$5 posebej)

HITRO POŠILJANJE DENARJA PO NIZKIH CENAH

Za povrnitev dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na —

Hamburg-American Line

89 BROADWAY, NEW YORK

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA

"GLAS NARODA", NAJVEČ

JI SLOVENSKE DNEVNICE

V AMERIKI.